

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 18. februar 2010 truffet vedtak i

Sak nr: 75/09 (arkivnr: 200900751 -)

Saken gjelder: Klage fra A på dommer B ved X

Utvalgsmedlemmer: Kari Mjølhus (personlig varamedlem for leder)
Randi Grøndalen
Frode Sulland
Halvor Kjølstad
Wenche Frogn Sellæg

Kari Mjølhus deltok som varamedlem for Eva Nygaard Ottesen, som har fratrudd som inhabil i saken.

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak: Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor dommer B.

Innledning:

Ved brev av 1. oktober 2009 har A inngitt klage på dommer B ved X. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt B som ved brev av 25. november 2009 og 11. desember 2009 har avgitt uttalelse.

Utvalget har videre innhentet uttalelse fra advokat C, som representerte saksøkte. Klagers prosessfullmektig, advokatfullmektig D, ble i brev av 2. desember 2009 bedt om å uttale seg. Klager meldte i e-post av 4. desember 2009 til DA postmottak at han vil be D ikke gi slik uttalelse. Klagen er supplert i brev og e-poster av 20. oktober 2009, 21. oktober 2009, 2. desember 2009, 4. desember 2009, 7. desember 2009, 15. desember 2009 og 22. desember 2009. Domstolleder ved X, sorenskriver E, er orientert om klagen.

Saksfremstilling:

Den 29. september 2009 behandlet X en begjæring om tvangssalg av fast eiendom. På vegne av saksøker, Z, møtte styreleder A sammen med sin prosessfullmektig. Saksøkte, som var klagers tidligere samboer, møtte sammen med sin prosessfullmektig. Retten ble administrert av dommer B. Kjennelse i saken ble avsagt 1. oktober 2009, hvor begjæringen om tvangssalg ble tatt til følge.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Fra klagers brev av 1. oktober 2009 siteres:

”Y som saksøker holdt seg stringent til det saken gjaldt, nemlig et aksjeselskap som saksøker en person. Motparten derimot var lite interessert i Y men desto mer opptatt av meg som privatperson, til tross for at jeg ikke var en del av det hele. 80 % av tiden ble dedikert til min person og det manglet ikke på mobbende og sjikanøse og usanne utsagn rundt min person. Til tross for at jeg gjorde dommeren oppmerksom på dette så gjorde hun (B) ikke et eneste forsøk på å ”stramme inn” møtet.

Mitt spørsmål er; er det virkelig slik i en norsk rettssal at man som individ skal akseptere denne type oppførsel i et møte som finner sted i Tingrettens regi? Har man ingen rettigheter med hensyn til anstendig oppførsel? Er ikke Tingretten opptatt av at vanlig folkeskikk praktiseres?

For å gjenta, jeg var ikke der som privatperson, men dommeren løftet ikke en finger for å beskytte mine grunnleggende rettigheter, det vil si beskyttelse mot mobbing og sjikane. Dommeren er ene ansvarlig for hva som skjer i retten som dennes administrator.”

Fra klagers e-post av 21. oktober 2009 siteres:

”Det prinsipielle er at dommer styrer forhandlingene gjennom sin rolle som administrator. De to partene skal opptre korrekt mot domstolen og hverandre. Garantisten for at dette skjer er dommer ettersom dette er dommerens/statens arena. Dommeren skal slå ned på/stoppe opptreden som ikke tilfredstiller krav til sannhetsgehalt/dokumentasjon/vanlig dannelse. B i mitt tilfelle sviktet på alle disse punktene. Hun satt passivt og reagerte knapt på mine gjentatte klager til henne når det forekom sjikanering av min person. Her har rettsapparatet tillatt mobbing av min person uten å gripe inn, tvert imot oppmuntret B til dette gjennom sin passive holdning. Hennes flåsete svar til meg var at ”vi gjør så godt vi kan for å opptre respektfullt”. Vel, det er ikke godt nok.

De som administrerer domstolene må som et minimum sørge for at man har dommere som er kompetente og som kan lede et møte. Med dommere som B vil domstolene etter hvert ligne mer og mer på reality TV hvor underholdningsverdien ligger i mangel på dannelse. Jeg ville, uansett arena,

som møteleder ikke tillatt en slik opptreden av møtedeltagere. Hvorfor skal lavmål tillates i rettsvesenet. Mangel på kvalitet og dannelse kan tilskrives svake dommere som B.”

Innklagede – dommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Fra dommer Bs brev av 25. november 2009 siteres:

”Jeg forstår klagen dit hen at det klages over at jeg skal ha tillatt sjikanering og mobbing av A under et rettsmøte den 29.09.2009. Det er ikke nærmere konkretisert hvilke utsagn eller handlinger det dreier seg om, eller hvem av de tilstedeværende på saksøktes side som skal ha sagt eller gjort det som A mener var sjikane og mobbing.

Kort om sakens bakgrunn:

Z (Y) fremsatte den 10.07.2009 begjæring om tvangssalg av en eiendom som tilhører G. Tvangsgrunnlaget i saken er tinglyst avtalepant på grunnlag av en låneavtale mellom Y og G. På vegne av G fremsatte advokat C innsigelser til tvangssalgsbegjæringen, og gjorde gjeldende at gjelden som lå til grunn for avtalepantet, ikke var forfalt til betaling. For så vidt gjelder saksforholdet for øvrig, vises til rettens kjennelse av 01.10.2009. Jeg besluttet å innkalle partene til muntlig forhandling for å få belyst saken bedre.

Rettsmøtet 29.09.2009:

A er styreleder i Y, og møtte for selskapet. Advokatfullmektig D møtte som selskapets prosessfullmektig. G møtte personlig sammen med sin prosessfullmektig, advokat C. Advokatene holdt hvert sitt innlegg, G og A avga partsforklaringer, og advokat C førte to vitner, henholdsvis G' venninne og søster. Avslutningsvis holdt advokatene hvert sitt sluttinnlegg. Rettsmøtet varte fra kl. 09.00 til kl. 11.40.

Advokatfullmektig D ga i sitt innledningsforedrag uttrykk for at oppgjøret mellom A og G som tidligere samboere, var denne saken uvedkommende.

Advokat C anførte i sitt innledningsforedrag at låneavtalen mellom Y og G måtte ses på bakgrunn av at A og G på tidspunktet for låneavtalen hadde vært samboere i ca 16 år, og at A - som undertegnet låneavtalen på vegne av Y- var kjent med at G ikke hadde mulighet til å tilbakebetale lånet før hun fikk tilgang til midler gjennom salg av eiendommer som tilhørte hennes mor. Advokat C anførte også at det måtte ses hen til økonomiske disposisjoner A hadde foretatt under samboerperioden med G, og som etter advokat C mening berørte G på en negativ måte.

Under advokat C' redegjørelse kom A med protester på en del av det advokat C anførte. Jeg oppfattet A slik at han mente en del av faktaopplysningene C kom med var feil, og at advokat C trakk frem forhold som ikke angikk saken.

Jeg forsikret A om at han ville få ordet etterpå til å forklare seg, men jeg så ingen grunn til å hindre advokat C i å fremføre faktum og anførsler på vegne av sin klient. Hans innlegg var relativt kortfattet, og jeg oppfattet ikke noe av det han sa som mobbende eller sjikanøst overfor A. Det kom ingen protester fra advokatfullmektig D under advokat C' innledning.

Under As forklaring stilte advokat C spørsmål om forhold som angikk A i hans rolle som tidligere samboer med G. Ingen av spørsmålene var etter mitt skjønn mobbende eller sjikanøse, verken i innhold eller fremføring. Jeg var klar over uenigheten mellom partene om relevansen av forhold som angikk A og G som tidligere samboere, men så ingen grunn til å nekte advokat C i å stille spørsmål om det som G mente var relevant. Det kom ingen protester fra advokatfullmektig D under advokat C' spørsmålsstilling til A.

G' søster forklarte seg om sitt kjennskap til eventuelle forutsetninger som lå til grunn for låneopptaket. I den forbindelse omtalte hun A som "F". A protesterte mot at vitnet brukte hans fornavn, og krevde respekt for sin person. Vitnet fikk kommentere dette. Hun viste til at A hadde skrevet brev til henne tidligere i år der han kalte henne for "Annemor", og at hun derfor hadde tillatt seg å bruke hans fornavn, men at hun godt kunne bruke hans etternavn. Vitnet opptrådte etter mitt skjønn på ingen måte sjikanøst eller mobbende overfor A, og det var ingen grunn for meg til å gripe inn for å stanse hennes forklaring.

Under advokat C' prosedyre kom det også reaksjoner fra A, blant annet da advokat C anførte at noe av det A hadde forklart seg om vedrørende lån fra aksjeselskap ikke er riktig juss. Heller ikke noe av det advokat C fremførte i sitt sluttinnlegg fremsto som mobbende eller sjikanøst overfor A. Advokatfullmektig D kom ikke med protester, og han ønsket heller ingen replikk.

Oppsummering:

Det var på det rene at partene hadde ulikt syn på hva som var relevant for det spørsmålet retten skulle ta stilling til, og jeg oppfattet As protester hovedsaklig som et utslag av at det ble trukket frem forhold som etter hans mening var saken utedkommende. Etter mitt skjønn var det imidlertid ikke grunn til å nekte advokat C å fremføre sin klients oppfatning av hva som var relevant. Hans innlegg og spørsmål til A fremsto som saklige, sett på bakgrunn av G' syn på saken, og fremsto heller ikke i sin form som mobbende eller sjikanerende overfor A. Det var etter mitt syn heller ikke mobbende eller sjikanerende oppførsel fra andre deltakere i møtet.”

Prosessfullmektig – advokat C – har i hovedsak uttalt følgende:

Fra prosessfullmektig C' brev av 8. desember 2009 siteres:

”Jeg finner det sterkt beklagelig og urimelig at det fremsettes klage på nevnte dommer, som etter mitt syn er helt ubegrunnet.

Jeg vil innledningsvis bemerke at A også har innsendt klage til Advokatforeningens Disiplinærutvalg mot undertegnede, der denne klagen nå er til behandling. I anledning denne klagen har undertegnede avgitt to uttalelser til Disiplinærutvalget. Jeg fremlegger den samlede korrespondanse knyttet til klagen:

[...]

Jeg viser til det oversendte materiale, der jeg nærmere har redegjort for mitt syn på den fremsatte klage mot undertegnede.

Jeg kan ikke se at det er noe grunnlag for den klage som er fremsatt mot dommer B. Med grunnlag i klagers egen sammenblanding av sin rolle som eks-samboer med G og sin rolle som styreleder i Z, var det fullt ut legitimt for undertegnede å belyse denne sammenblanding med den begrunnelse som er angitt i mine uttalelser vedlagt ovenfor. Dette var ingen sjikane eller mobbing, men konkrete anførsler og spørsmål fremsatt for å belyse den dobbeltrolle og den kritikkverdige opptreden som er vist fra As side. Det var ingen grunn for dommer B til å gripe inn mot dette.

I klagen er det anført at 80 % av tiden ble brukt til angivelig sjikane og mobbing av A som person. Dette er rent oppspinn. Det alt vesentlige av rettsforhandlingene hadde fokus på de forhold som nærmere er gjengitt og drøftet i dommen.

Etter mitt syn var dommer B svært god og nøytral som administrator, og klagers fremstilling av seg selv som offer i en krenkende rettsprosess er tatt helt ut av luften. Tvert i mot er det klagers kritikkverdige og krenkende opptreden mot sin eks-samboer G som fortjener omtale.”

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstolloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstolloven § 236 første ledd.

Det fremgår av lovforarbeidene jf. NOU 1999: 19 side 325 flg, særlig side 326 første spalte, at Tilsynsutvalget forutsettes å kunne behandle "uhøvisk eller utilbørlig" atferd fra dommerens side. Det uttales blant annet at:

"Dette innebærer bl.a. at grov, ubehøvlet opptreden fra en dommers side i et rettsmøte vil kunne gjøres til gjenstand for disiplinær forfølgning. Det samme må gjelde (andre) utslag av slett møteledelse..."

Det følger av dette at klagerens anførsler om dommer Bs manglende inngripen overfor respektløs opptreden i rettsmøtet kan behandles av utvalget.

A har anført at dommer B har utvist passivitet i sin møteledelse i det aktuelle rettsmøtet ved at hun unnlot å gripe inn overfor mobbing og sjikanering av klager.

Dommer B har i sin uttalelse til Tilsynsutvalget tilbakevist at det forekom upassende utsagn fra andre aktører i saken, og at det dermed ikke var noen foranledning for henne som administrator til å gripe inn. B har beskrevet advokat C' innlegg og spørsmål til A under rettsmøtet som saklige. Det forekom ingen sjikanerende eller mobbende utsagn. Slike utsagn skal heller ikke ha forekommet under vitneforklaringen til motpartens søster, hvilket er anført av klager.

Tilsynsutvalget finner ikke at klageren har sannsynliggjort de påstander som fremsettes i klagen. Under henvisning til dommer Bs uttalelse, sammenholdt med advokat C' redegjørelse, kan ikke utvalget se at dommer B har opptrådt i strid med dommerskikk i måten hun administrerte rettsmøtet på.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor dommer B ved X.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor dommer B.